

قائم مقام سازمان: اخبار خوش برای کارکنان و بازنشستگان سازمان در راه است

پرداخت پاداش و اضافه کار در پایان سال

صفحه ۳

پذیرایی از راهپیمایان ۲۲ بهمن در ایستگاه سازمان

رئیس سازمان: نمایش سابقه درخشان ایران اعتماد جهانی را جلب می کند

نمایش سابقه درخشان کشورمان می تواند اعتماد جامعه جهانی را به ایران جلب کرده و جهانیان را برای شنیدن سخنان ما ترغیب کند. به گزارش پارسه، معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان در مراسم تجلیل از پدیدآورندگان مجموعه هفت رخ فرخ با بیان این موضوع، ساخت فیلم هفت رخ فرخ ایران را فرصتی برای به تصویر کشیدن عالمانه و ماهرانه ظرفیتها و عظمت کشورمان به دست هنرمندان این سرزمین دانست و گفت: کار این هنرمندان به هیچ وجه کمتر از اصل ظرفیتها نیست چرا که این تصویر روشن است که می تواند پس از یک تصور، به شوق و اراده منجر شود تا برای بروز و ظهور هر اندیشه و آرمانی آفریننده بوده و بسترسازی کند.

صفحه ۲

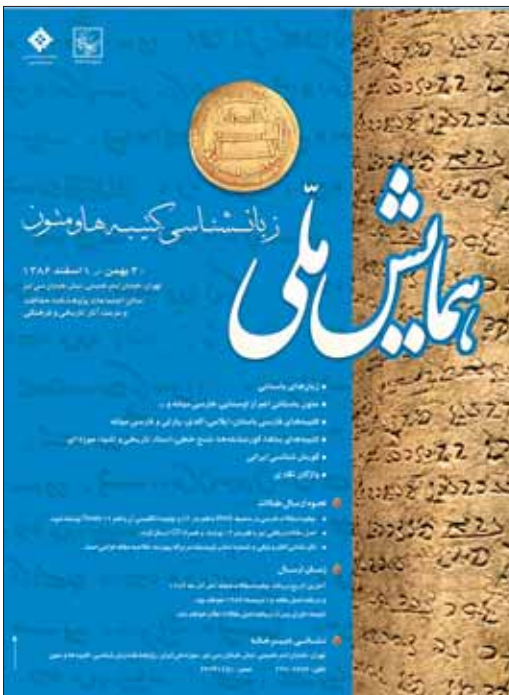
رئیس پژوهشکده باستان شناسی: اعزام نخستین هیأت باستان شناسی ایرانی به عمان

صفحه ۵

کمیته گردشگری سلامت سازمان ملی خواهد شد

صفحه ۴

در آخرین روز بهمن برگزار می شود همایش ملی زبان شناسی، کتیبه ها و متون

همایش ملی زبان شناسی، کتیبه ها و متون، ۳۰ بهمن و یکم اسفند با ارائه ۲۸ مقاله به صورت سخنرانی برگزار می شود. بدالله پرمون مدیر گروه زبان و گویش پژوهشکده زبان شناسی، کتیبه ها و متون سازمان با اعلام این خبر به پارسه گفت: در این همایش ۲۸ مقاله مرتبط با سه گروه اصلی پژوهشکده شامل زبان و گویش، متون دوران اسلامی و زبان و کتیبه های کهن به صورت سخنرانی ارائه می شود که از این میان ۱۰ سخنرانی از پژوهشکده و سازمان و مابقی نیز از سوی اساتید و صاحب نظران مرتبط با این حوزه عرضه خواهد شد.

وی افزود: پس از اعلام فراخوان همایش حدود ۹۰ مقاله به دبیرخانه ارسال شد که پس از بررسی از سوی هیأت داوران، ۲۸ مقاله انتخاب و در ۷ نشست (۳ نشست در روز نخست و ۴ نشست در روز دوم همایش) به صورت سخنرانی ارائه می شود. پرمون ادامه داد: چکیده ۹۰ مقاله رسیده به همایش در پایان در کتابی به چاپ رسیده و برای استفاده در اختیار علاقه مندان به فرهنگ و زبان های ایران باستان قرار داده می شود. وی یادآور شد: در حاشیه همایش یادشده، یکم اسفند از ساعت ۹ تا ۱۲ یک کارگاه با موضوع دادگان های گویش با تدریس دکتر محمود بیجن خان از اساتید دانشگاه تهران برگزار می شود. همچنین غرفه ای مربوط به اطلس زبانی ایران برپا و در آن تعدادی مقاله در قالب پوستر در برابر دید علاقه مندان گذاشته خواهد شد.

مدیر گروه زبان و گویش پژوهشکده زبان شناسی، کتیبه ها و متون سازمان در ادامه اظهار داشت: در نظر داریم با برنامه ریزی دقیق و منسجم در صورت تأمین بودجه، همایش ملی زبان شناسی کتیبه ها و متون را به صورت بین المللی برگزار کرده و از صاحب نظران خارجی برای شرکت در آن دعوت کنیم.

با حضور رئیس سازمان صورت گرفت

پذیرایی از راهپیمایان ۲۲ بهمن در ایستگاه سازمان

سوی اداره کل روابط عمومی در ایستگاه تبلیغاتی و صلواتی سازمان در خیابان آزادی انجام گرفت.

موسوی از حضور سرزده مهندس مشایی معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان و همچنین معاونین سازمان در محل این ایستگاه و راهپیمایی ۲۲ بهمن خبر داد و افزود: در این ایستگاه ضمن پذیرایی گرم از راهپیمایان، حجم وسیعی از اقلام تبلیغی سالگرد انقلاب نیز توزیع شد که مورد استقبال راهپیمایان قرار گرفت.

استقبال مردم از مشارکت در راهپیمایی ۲۲ بهمن سال جاری، نشان از وحدت ملی و انسجام اسلامی داشت که در موج حضور خروشان مردمی تجلی یافت.

سیدرضا موسوی مدیر کل روابط عمومی سازمان و رئیس ستاد برگزاری دهه فجر امسال در سازمان ضمن بیان این مطلب به پارسه گفت: توزیع لوح های فشرده و ویژه نامه ۲۰ صفحه ای میراث فجر، بوسترهای تهیه شده توسط سازمان با مضمون ۲۲ بهمن، پوشش های تبلیغاتی و... از جمله برنامه هایی بود که از

پرسه در پارسه

گام هایی برای قدردانی

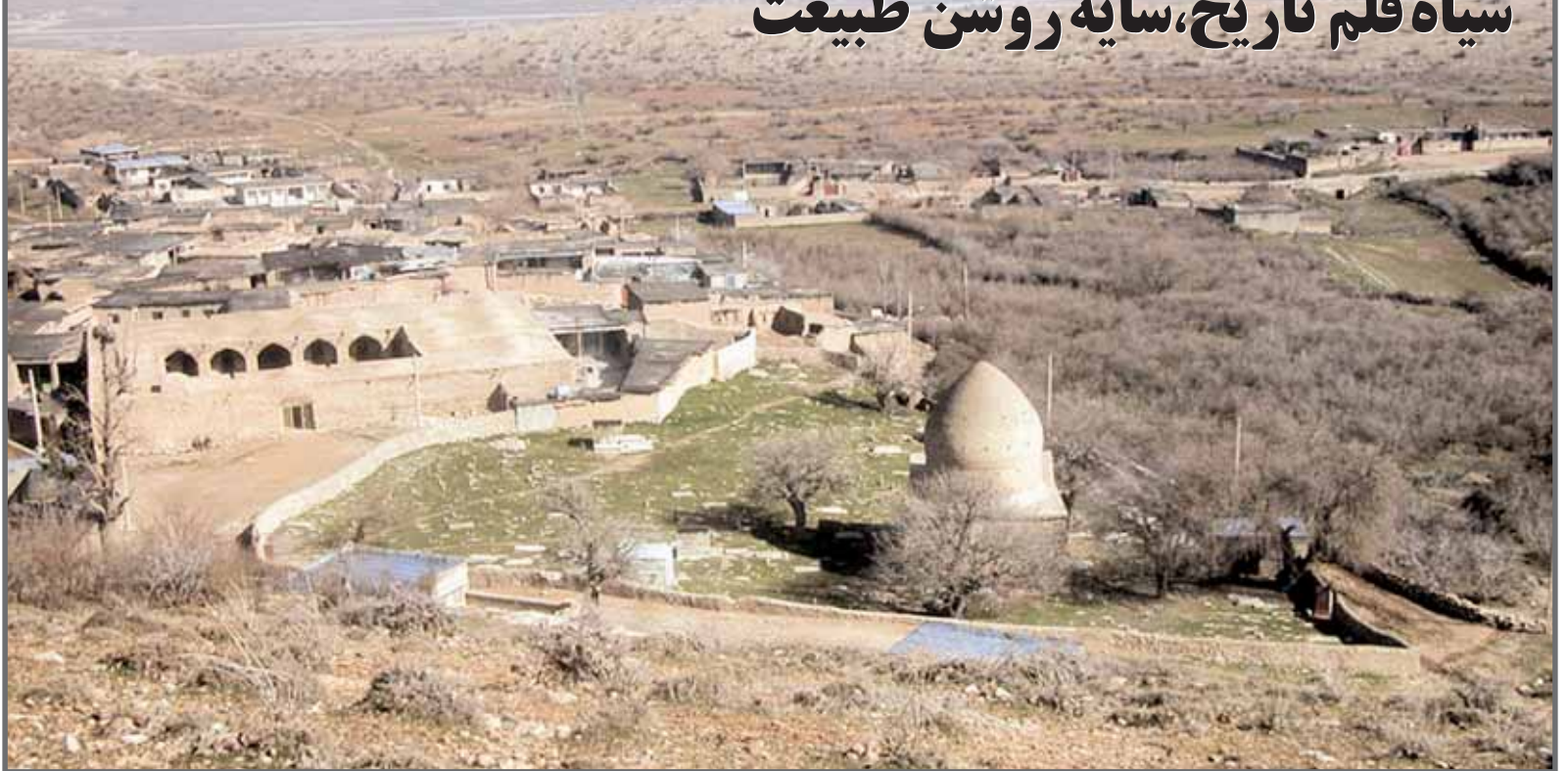
مدیر مسؤول

اعلام بخشی از فعالیتها و امتیازات رفاهی مربوط به کارکنان به عنوان یکی از برنامه های اصلی سازمان و جستجوی بودجه های لازم برای عملیاتی کردن این برنامه ها از اخبار مهمی بود که به برکت دهه فجر امسال، به اطلاع همکاران رسید و توجه آنها را به خود جلب کرد. این توجه هنگامی اهمیت بیشتری می یابد که بدانیم خبر اعلام شده، ناظر بر اقدامی صرفاً در پایان سال و «یک بار برای همیشه» نیست، بلکه بیانگر سیاست اتخاذ شده برای سال آینده و تدارک بودجه مورد نیاز آن است.

سال ۸۷ برای سازمان، سالی پر فعالیت است که هم در قالب طرح ها و برنامه های مصوب و هم تقاضاهای مالی مطرح شده به همراه آنها مضمون پر تحرک خود را نشان می دهد. در سال آینده وظایف بسیار متنوع و سنگینی به ویژه در حوزه گردشگری برای سازمان تعریف شده است که به معنای کار بیشتر برای همکاران سازمان به ویژه در استان هاست. این کار بیشتر، علاوه بر وظایف گسترده ای است که سازمان های استان ها در حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به دوش داشته اند و خواهند داشت. طبیعی است که سیاست سازمان برای نیل به هدف ها و برنامه هاییش، افزایش انگیزه خدمت در کارکنان از طریق آموزش و اطلاع رسانی و سازماندهی بهینه و البته در کنار آن بهره گیری از ابزار «قدردانی» است. یکی از روش های مناسب قدردانی نیز توجه به نیازها و ضروریات رفاهی کارکنان است. توجهی که اخیراً توسط قائم مقام سازمان ابراز شده است، از پشتوانه کافی برخوردار است و موهبتی به همراه می آورد که همه کارکنان سازمان به طور متناسب از آن بهره مند خواهند شد.

هر چند قدردانی به معنای اخص در قالب امتیازات رفاهی عمومی برای همه کارکنان صورت می گیرد، اما ابراز قدر شناسی از کارکنان به شیوه های دیگری نیز مدنظر سازمان است. ابراز قدردانی از واحدهای دارای بهره وری بالا یا دستاورد قابل توجه از شیوه هایی است که به جای کارکنان منفرد، گروه هایی از کارکنان را به صورت گروه های کاری مورد توجه قرار می دهد. چنین اقداماتی فرهنگ کار گروهی را بیش از پیش تقویت کرده و سازمان را در حرکت به سوی تحقق هدف ها و برنامه های سال آینده استوارتر خواهد نمود.

سیاه قلم تاریخ، سایه روشن طبیعت

علی رنگچیان*

در پیچ و خم‌های راه باستانی شاپور خواست به شوش و پس از گذر از تپه‌های پست و بلندی که سبزی و طراوت تازه اسفندماه را نوید می‌دهند، گنبدی اوگونه و سرو بلند قامتی - که سالیان متمادی پذیرای لک‌لک مهاجری بوده و اکنون دیگر مدتی است به این پیر استوار سر نزده است - در یک قاب خودنمایی می‌کنند و هر یک جلوه‌ای هستند از هنر؛ یکی هنر خالق و دیگری هنر مخلوق.

در جنوب خرم‌آباد، دره‌ای مصفا پوشیده از باغ‌های انار و انگور وجود دارد که به دره گوشه یا شهینشاه معروف است. بقعه شجاع‌الدین خورشید، نخستین اتابک «لر کوچک» نیز در این محل قرار دارد و به همین علت نیز شهینشاه نامیده می‌شود. در میان این دره، روستایی به همین نام بر سینه کوه هشتادپهلوی قرار گرفته و چشم‌اندازهای وسیع دشت کره‌گاه و دره خرم‌آباد و پیچ و خم‌های رودخانه و دامنه‌های سفیدکوه و کوه‌یافته جلوه‌های زیبایی شگفت‌آوری به آن بخشیده‌اند. این روستا علاوه بر جاذبه‌های طبیعی و مناظر بکر و زیبا، دو یادگار تاریخی از دستان توانگر اساتید معماری ایران زمین را در خود جای داده است. در روستای گوشه شهینشاه مقبره‌ای وجود دارد که بنا به روایتی محل دفن شجاع‌الدین خورشید از اتابکان لر کوچک است.

ساکنان روستا، این آرامگاه را به نام شاهزاده ابوالقاسم نیز می‌شناسند و معجزات بسیاری را به وی نسبت می‌دهند. تعدادی از بزرگان و ریش‌سفیدان ساکن روستا مدعی‌اند که با چشمان خویش شفای برخی بیماران لاعلاج را شاهد بوده‌اند. مقبره شهینشاه، یکی از نمونه‌های مردمی آرامگاه‌های صفوی است. حجم کلی بنا یک مکعب مستطیل شمالی - جنوبی است که با مصالح سنگ و آجر و ملات گل و بعضاً گچ ساخته شده است.

بنای آرامگاه در میان حصار سنگی قرار گرفته که با توجه به شیب زمین، ارتفاع این دیوار در نقاط مختلف متفاوت و از ۵۰ تا ۱۸۰ سانتیمتر متغیر است. بنا در میان گورستانی واقع است که محل دفن اموات روستای گوشه و بعضاً دهات اطراف است. در هر چهار سوی مقبره درختان تنومندی وجود دارند که در محل به پسته وحشی معروفند. درختانی نیز به‌طور پراکنده در محوطه گورستان قرار دارند. در گورستان روستای گوشه که بنای شاخص مقبره شهینشاه در داخل آن واقع شده، سنگ‌گورهای متنوعی از لحاظ شکل و قدمت به چشم می‌خورد که تاریخ برخی به حدود صد سال نیز می‌رسد. استقرار مقابر و آرامگاه‌ها در گورستان و برعکس آن، یعنی تبدیل محیط اطراف مقبره به گورستان در سرزمین ایران رسم معمولی است. معماری تدفینی در ایران خود، موضوع مفصلی است که نیازمند وقت و حوصله زیادی است و بخشی از آن را می‌توان در شکل سنگ‌گورها و سازمان فضایی گورستان‌ها جست و جو کرد.

آیین مفصل و باشکوه خاک‌سپاری و سنگ‌گورهای حجاری شده در گورستان‌های چهارمحال و بختیاری و لرستان رواج داشته است و این گورموزه‌های ناب مردم‌شناسی در این مناطق پراکنده‌اند.

در گورستان روستای گوشه نیز سنگ‌قبرهایی با مضامین معمول این مناطق دیده می‌شوند. گورنگاره‌ها، نشانه‌هایی معمول برای معرفی ویژگی‌ها و خصوصیات شخص متوفی است که با الهام از واقعیت حجاری شده‌اند.

از جمله نقوشی که بر سنگ‌گورهای این گورستان دیده می‌شود، نقش‌های سواران یا جنگاورانی است که همراه با سلاح گرز، شمشیر یا تفنگ در حالتی از رزم دیده می‌شوند. این نقش‌ها بیانگر روزگار زندگی مردانی است که در دلیری، بی‌باکی، شجاعت، جنگاوری، سوارکاری، گذشت و جوانمردی در میان ایل و طایفه کم‌نظیر بوده‌اند. از آنجا که در میان لر‌ها پذیرایی از میهمان یکی از ارزش‌های پایدار زندگی محسوب می‌شود، مردان و زنانی محبوب ایل و طایفه‌اند

که با خوشرویی و سفره‌ای باز پذیرای میهمانان باشند. این میهمان‌نوازی در نقوش روی سنگ‌گورها نیز تأکید می‌شود.

آفتابه و لگن نیز که ظرف مخصوص شست‌وشوی دستان میهمان است از جمله آداب میهمان‌نوازی لر‌ها به حساب می‌آید. وسایل چای (قوری، آفتوه، بیاله، ژیربیاله) از دیگر نقوش مربوط به میهمان‌نوازی لر‌هاست که بر سنگ‌گورها نقش بسته است. آماده کردن قلیان برای میهمان در نزد مردم لر امری پسندیده بوده است که بر روی سنگ‌گورها نیز دیده می‌شود.

در میان مقبره، اثری از هیچ قبری دیده نمی‌شود، ولی در گذشته ضریحی چوبی با کنده‌کاری فراوان قرار داشته که اکنون اثری از آن بر جای نمانده است و افرادی آن را از بین برده‌اند. در فاصله ۵۰ متری شمال غربی مقبره شجاع‌الدین خورشید، کاروانسرای دیده می‌شود. کاروانسرای گوشه (شهینشاه) در مسیر راهی قرار گرفته است که از طریق نهاوند و بروجرد و شاپورخواست (خرم‌آباد فعلی) به شهرهای خوزستان مانند شوش، ذوقل، شوشتر و اهواز می‌رفت و از اهواز به چند شاخه تقسیم می‌شد. این کاروانسرا بین کاروانسراهای میرزا سیدرضا در داخل شهر خرم‌آباد و کاروانسرای چشمک واقع شده است. کاروانسراهای میش‌وند، اوسر، چارتا و قلعه‌رزه نیز از جمله شبکه کاروانسراهای زنجیره‌ای لرستان هستند.

از بررسی کاروانسراهای ایران چنین برمی‌آید که اساس معماری کاروانسراهای ایران، مانند سایر بناها، تابع شیوه سنت و سبک رایج زمان بوده است، ولی یادآوری این نکته ضروری است که شیوه معماری، محل و منطقه، مصالح ساختمانی و موقعیت جغرافیایی نقش موثری در ایجاد این گونه بناها داشته است. شیوه ساختمان و معماری کاروانسراها، از روزگاران کهن تا به امروز دگرگونی زیادی نیافته و معمولاً سبک بنای آنها همان ایجاد باربندها و اتاق‌هایی است که پیرامون حیاط محصور ساخته می‌شده است؛ ولی در طرح و خصوصیات هر کدام ویژگی‌هایی به چشم می‌خورد، چنان که انواع سبک‌ها ساده تا کاروانسراهای بزرگ با طرح‌های جالب معماری در سراسر ایران پراکنده است. به نظر می‌رسد بنای موجود کاروانسرای گوشه از دوره صفوی بوده و تعمیراتی نیز در دوره قاجار در آن انجام شده است. در حال حاضر قسمت‌هایی از آن تخریب شده، با این وجود پابرجاترین و سالم‌ترین کاروانسرای موجود در منطقه همین کاروانسرای گوشه به‌شمار می‌آید، و دلیل آن هم این است که این بنا تا چند سال اخیر کاربری داشته و روستاییان در آن زندگی می‌کرده‌اند و در حال حاضر نیز به‌عنوان انبارگاه از آن استفاده می‌شود. مردم منطقه، این کاروانسرا را به‌عنوان کاروانسرای شاه عباسی می‌شناسند. اکنون مهندسان مشاور باوند به‌عنوان مشاور این پروژه، طرح مرمت مقبره شهینشاه و نیز طرح احیای کاروانسرا به میهمان‌سرا را در دست انجام دارند.

*کارشناس ارشد مرمت و احیای بناهای تاریخی